

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI PER A LA TRANSICIÓ ECOLÒGICA I EL REPTA DEMOGRÀFIC

26930 *Ordre TED/1463/2024, de 19 de desembre, per la qual s'incorpora la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer com a àmbit territorial d'aplicació de l'article 51 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i el Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera.*

I

La DANA que va assolir diverses zones d'Espanya el passat 29 d'octubre, i de manera molt especial una àmplia zona de la província de València, amb conseqüències tràgiques i catastròfiques, va arribar després d'un intens període de sequera a la demarcació hidrogràfica del Xúquer, culminat amb un any hidrològic 2023/24 que va finalitzar el 30 de setembre, extremadament sec, especialment a la zona més oriental de la conca (un exemple que crida l'atenció és la precipitació anual a les estacions meteorològiques de València-Aeroport o Alacant, que va ser de 136 i 105 mm, respectivament). Així, durant la campanya de reg de 2024, nombrosos usuaris de regadiu de la conca van veure suprimides o notablement minvades les seves dotacions per a reg.

Òbviament, les conseqüències catastròfiques de la DANA han comportat a més un enorme impacte per a les explotacions agràries de la zona afectada. D'altra banda, en algunes de les zones més allunyades de l'àrea de més impacte de la DANA, que afortunadament no van patir aquestes catastròfiques conseqüències, ni tan sols s'han resolt per complet els problemes d'escassetat esmentats. D'acord amb els càlculs dels indicadors d'escassetat efectuats per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, en data de 30 de novembre ja no hi ha unitats territorials d'escassetat (UTE) en escenari d'Emergència a la demarcació, però encara romanen en Alerta les UTE de Marina Baixa (que preocupa especialment), Serpis, Vinalopó-Alacantí, Marina Alta, Sénia-Maestrat i Millars-Plana de Castelló, encara que en aquests dos últims casos obeeixen principalment a la inèrcia del sistema d'indicadors, i s'espera que millorin en els mesos vinents.

A més de les seves conseqüències desastroses, és evident que la DANA no ha solucionat el problema dels nombrosos usuaris de regadiu de la demarcació que durant l'any 2024 van veure reduïdes de manera molt important les seves dotacions per a regadiu.

Per això, es considera necessària aquesta Ordre, que restringeix la seva aplicació als efectes de l'exempció del cànon de regulació i de la tarifa d'utilització de l'aigua que recull l'article 114 del text refós de la Llei d'aigües, als usuaris que han patit reduccions en les dotacions l'any 2024, d'acord amb l'article 51.1, 4 i 5 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera. S'incorpora a aquests efectes la demarcació hidrogràfica del Xúquer, d'acord amb l'habilitació que conté l'apartat 2 de l'article 50 del Reial decret llei 8/2023 esmentat.

II

El Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera, estableix determinades

mesures per atenuar els danys derivats de la sequera i l'escassetat hídrica associada en les demarcacions hidrogràfiques intercomunitàries del Guadalquivir, el Guadiana, el Segura i l'Ebre, produïts per una seqüència mantinguda de comportament pluviomètric per sota de la mitjana. Aquestes mesures es concreten al títol IV: Mesures de suport per pal·liar la sequera.

Al preàmbul del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, ja s'indicava la necessitat de prestar atenció a la conca del Xúquer, que, com en el cas del Segura, havia mantingut un comportament pluviomètric positiu en anys previs, però que ja el 2022/23 va canviar de tendència i va registrar un any sec, que persistia de forma molt acusada en els primers mesos de l'any hidrològic 2023/24. Com a exemple de la intensitat de la sequera en algunes zones de la conca, poden servir les dades de les estacions pluviomètriques de les tres capitals de província de la Comunitat Valenciana. Des de l'1 d'octubre de 2023 al 30 de juny de 2024, la precipitació acumulada a Castelló, València i Alacant va ser de 87, 81 i 76 mm, respectivament, mentre que el valor mitjà d'aquest període de nou mesos en la sèrie de referència 1991-2020 és de 345, 339 i 217 mm, respectivament. En zones més interiors de la conca la desviació era inferior (Albacete i Terol acumulaven valors de 247 i 219 mm, enfront dels 300 i 269 mm de mitjana en la sèrie de referència), i en zones més reduïdes de la conca hi havia valors de pluviometria per damunt de la mitjana (per exemple, en el cas de Conca, amb 442 mm fins al 30 de juny, enfront d'un valor mitjà de referència de 418 mm).

Així mateix, l'article 50.2 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, disposa que l'àmbit territorial d'aplicació d'aquestes mesures, inicialment dissenyades per afrontar els problemes existents i previsibles a les demarcacions hidrogràfiques intercomunitàries del Guadalquivir, el Guadiana, el Segura i l'Ebre, es pot fer extensiu a altres àmbits territorials afectats per circumstàncies semblants mitjançant una ordre de la persona titular del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

III

D'acord amb l'informe de juliol de 2024 (dades a data 30 de juny), de seguiment de la sequera i l'escassetat a la demarcació hidrogràfica del Xúquer, elaborat per l'Oficina de Planificació Hidrològica de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, 8 de les 13 unitats territorials de sequera (UTS) de la demarcació estaven en situació de sequera prolongada (Sénia-Maestrat, Millars-Plana de Castelló, Palància-les Valls, Baix Xúquer, Serpis, Marina Alta, Marina Baixa i Vinalopó-Alacantí). Quant als indicadors d'escassetat, va continuar l'empitjorament al juny, i ja eren quatre les unitats territorials d'escassetat (UTE) en escenari d'Emergència (Sénia-Maestrat, Palància-les Valls, Marina Alta i Marina Baixa), mentre que les UTE de Millars-Plana de Castelló, Serpis i Vinalopó-Alacantí estaven en Alerta.

Així mateix, les precipitacions a la demarcació hidrogràfica del Xúquer l'any hidrològic 2023/24 eren inferiors a la precipitació mínima dels últims 33 anys. Sense un canvi de tendència important, es preveia que els indicadors de sequera i escassetat evolucionessin cap a una situació de més estrès hídric i conseqüentment a un empitjorament a curt termini, durant la campanya de reg estival, com així va succeir. Al final de l'any hidrològic, el 30 de setembre de 2024, es mantenia igual la situació de les 4 UTE en Emergència i de les 3 UTE en Alerta.

IV

Atenent els indicadors de sequera i escassetat, i com assenyala l'article 92 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat pel Reial decret 907/2007, de 6 de juliol, el president de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer va declarar el passat 14 de març la situació excepcional per sequera extraordinària en tot l'àmbit de la conca. Posteriorment, el 9 d'abril, la Junta de Govern de l'organisme de conca va valorar la necessitat de sol·licitar al Govern, a través del Ministeri per a la Transició Ecològica i el

Repte Demogràfic, l'adopció de les mesures que preveu l'article 58 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.

Donada la situació observada i tenint en compte que les previsions no apuntaven a canvis de tendència importants en la resta de l'any hidrològic, es fa necessari aplicar en l'àmbit de la demarcació hidrogràfica del Xúquer mesures urgents que ajudin a pal·liar els danys derivats de la sequera.

En compliment del que preveuen els articles 26.2 i 26.6 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, el projecte d'ordre s'ha sotmès al procediment d'audiència i informació pública i s'adequa als principis de bona regulació a què es refereix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques; necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, i eficiència.

En aquest sentit, el principi de necessitat té la seva raó de ser en l'objectiu general de pal·liar els efectes adversos de la situació de sequera en l'àmbit territorial de la demarcació hidrogràfica del Xúquer.

Per la seva banda, el principi d'eficàcia es compleix amb l'aprovació mitjançant una ordre de la ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, perquè així ho preveu l'article 50.2 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre.

Així mateix, es compleix el principi de proporcionalitat atès que les obligacions imposades per la norma són les mínimes imprescindibles per portar a terme el seu objectiu de pal·liar els efectes de la sequera.

Aquesta Ordre garanteix el principi de seguretat jurídica perquè és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, en particular amb el que disposa l'article 50.2 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, i el text refós de la Llei d'aigües.

En relació amb el principi de transparència, com ja s'ha assenyalat, durant l'elaboració del projecte la norma s'ha sotmès als processos d'informació i audiència públiques que preveu la Llei 50/1997, de 27 de novembre.

Finalment, respecte al principi d'eficiència, s'entén que l'aprovació d'aquesta norma no produeix un increment en les càrregues administratives.

En virtut del que s'exposa, amb l'aprovació prèvia del ministre per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, i d'acord amb el Consell d'Estat, dispenso:

Article únic. Objecte i àmbit territorial.

D'acord amb l'habilitació que conté l'apartat 2 de l'article 50 del Reial decret llei 8/2023, de 27 de desembre, pel qual s'adopten mesures per afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivades dels conflictes a Ucraïna i al Pròxim Orient, així com per pal·liar els efectes de la sequera, es delimita la demarcació hidrogràfica del Xúquer com un altre àmbit territorial afectat per circumstàncies semblants amb vista a l'aplicació de les mesures que preveu el títol IV d'aquest Reial decret llei; en concret, l'aplicació a la demarcació hidrogràfica del Xúquer de les mesures d'exempció del cànon de regulació i de la tarifa d'utilització de l'aigua que recull l'article 114 del text refós de la Llei d'aigües, disposades a l'article 51.1, 4 i 5 del Reial decret llei esmentat.

Disposició addicional única. Despesa pública.

Les mesures incloses en aquesta norma no poden suposar un increment de dotacions ni de retribucions, ni d'altres despeses de personal.

Disposició final primera. Títol competencial.

Aquesta Ordre es dicta a l'empara de l'article 149.1.22a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorren per més d'una comunitat autònoma.

Disposició final segona. *Vigència temporal.*

Aquesta Ordre té vigència fins al 31 de desembre de 2024.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquesta Ordre entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 19 de desembre de 2024.– La vicepresidenta tercera del Govern i ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, Sara Aagesen Muñoz.